

Wegwijzer

Grip op Informatie

Gemeenten op weg naar grip op informatie

Juni 2022

Colofon

Tekst Grip op Informatie

© Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Den Haag, juni 2022.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting.....	6
Voor wie is deze wegwijzer bestemd?	7
<i>Grip op informatie</i>	7
Positionering en strategisch beleid	8
Forum ‘Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA)	9
VNG Forum ‘Grip op informatie’	9
VNG Forum ‘Selectielijst archiefbescheiden’	9
Forum (open) data	9
VNG Forum ‘Toezicht Archiefwet’	10
Forum ‘BREED’	10
Wegwijzer in het informatiebeheer	10
Handreiking beheer Internetdomeinen Rijksoverheid	11
Animatie Archiveren by design	11
Trefwoorden voor de informatieprofessional	11
Toekomstverkenning Archiefdiensten	12
Toekomstverkenning Archiefdiensten	12
Publicatie:Handleidingen voor zelf-archivering van individuele sociale media accounts.....	12
Wegwijzer Voorkeursformaten.....	13
Handreiking Duurzaam Toegankelijke Algoritmes.....	13
Marktverkenning eDepots	13
Handreiking Omgevingswet software	14
Ontwikkelmodel datagedreven gemeenten.....	14
Handreiking open data Versie 2.0	14
Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden	15
RODIN – Referentiekader. Opbouw Digitaal Informatiebeheer	16
Nederlandse Register van overheidsorganisaties, politici en overheidsfunctionarissen.....	16
Open data Voorbeeld 2 concrete toepassing	17

Duto-scan	17
DUTO Eisen – Duurzame Toegankelijkheid Overheidsinformatie Versie 1.0.....	17
Persistent Identifier Wijzer	18
Van Wob naar Woo: Een juridische handreiking voor gemeenten over de Wet open overheid	18
Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie (MDTO).....	18
Handreiking AVG en Archiefwet voor informatiebeheer.....	19
Nieuwe Archiefwet	19
KIDO Light; Continu verbeteren van informatiebeheer	19
Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)	20
Selectielijst archiefbescheiden Gemeenten en intergemeentelijke organen 2020	20
<i>Handreiking Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO)</i>	20
GEMMA - Gemeentelijke modelarchitectuur	21
Handreiking videotulen	21
Grip op informatie: Animatie over de rol en taak van de archiefinstelling	21
Bewaren bij de Bron - 3 Praktijkverhalen.....	22
Kennisdossier Wet open overheid	22
Flyer Grip op Vernietigen.....	23
Handreiking e-mail archiveren	23
Handreiking duurzame toegankelijkheid in de informatieketens van de Omgevingswet	23
Common ground voorbeeld 1 concrete toepassingen: API Standaard voor Zaakgericht werken.....	24
Gibit – Gemeentelijke Inkoop bij IT Toolbox (GIBIT)	24
Business case openbare overheidsinformatie en vervroegde overbrenging	24
Vervroegde overbrenging en te nemen maatregelen. Rekenmodel.	25
Handreiking Elektronische handtekening.....	25
Handreiking Informatiebeheerplan.....	25
Open Wob	26
Handreiking Archivering Tekstberichten (zoals sms- en WhatsApp-berichten)	26
Model archiefverordening	27

Stappenplan toegankelijke website	27
Checklist Toegankelijke Content & het Contentmodel voor webredacteurs	27
Beperkt waar het moet.....	28
Richtlijn archiveren overheidswebsites	28
Handreiking vervanging Archiefbescheiden	28
Handreiking toekomstbestendige archiefinstellingen	28
Aanbestedingsbestekken e-depotvoorzieningen	29
Handreiking Strategisch Informatieoverleg decentrale overheden (SIO)	29
Wegwijzer Duurzaamheidsbeleid	30
GEMMA Voorbeeld 1 concrete toepassingen: Zaaktypecatalogus 2.0	30
GEMMA Voorbeeld 2 concrete toepassingen: StUF Standaarden 3.01	30
Gemma Softwarecatalogus.....	31
Common Ground	31
Open Raadsinformatie (ORI): Voorbeeld concrete toepassing	31
Scoremodel Digitale duurzaamheid DEN.....	31
Handreiking voorkeursformaten Versie 1.0	32
Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who)	32
Podcast Grip op Informatie: VNGR praat je bij: van Wob naar Woo, waar staan we nu?	33

Managementsamenvatting

Openheid, democratie en de burger

Meer dan ooit is het van belang om als gemeente open en transparant te zijn. Burgers zijn mondiger en kritischer geworden over de overheid en het gevoerde beleid. Een overheid die als gesloten en geheimzinnig wordt ervaren, oogst wantrouwen. Dat kan leiden tot een groeiende kloof tussen burger en bestuur, die de democratie in gevaar brengt. Open en transparant besturen draagt omgekeerd bij aan maatschappelijk draagvlak voor beleid, vertrouwen in de overheid en de goede werking van de lokale democratie. Door publiekelijk verantwoording af te leggen over besluiten en over de inzet van middelen, laat de gemeente zien dat ze burgers serieus neemt.

Daarnaast is het actief openbaar maken en beschikbaar stellen van overheidsinformatie potentieel ook economisch van waarde. Door het gebruik van open data kunnen instellingen en ondernemers innovatieve toepassingen creëren of waardevolle nieuwe kennis genereren.

Informatie op orde als randvoorwaarde

Het op orde hebben van de informatiehuishouding is een randvoorwaarde voor zo'n open en transparante overheid. De juiste informatie draagt ook bij aan een goede en efficiënte taakuitvoering door de gemeente, aan de kwaliteit van dienstverlening en de mogelijkheden voor innovatie en datagedreven werken. Een goede informatiehuishouding is ook van belang voor informatieveiligheid en privacy. En goed ingerichte archieven zijn van belang voor verantwoording aan toezichthouders en de gemeenteraad, voor recht- en bewijszoekende burgers en voor onderzoekers en journalisten. Daar waar informatie niet gevonden kan worden, lopen gemeenten risico's. Menig bestuurder kwam in de problemen doordat informatie onvindbaar bleek en niet overlegd kon worden aan toezichthouders en media. De Raad van State bracht niet voor niets in juni 2020 ongevraagd het volgende advies uit: *'breng de informatiehuishouding van de overheid op orde, zodat ook de informatievoorziening aan het parlement verbeterd kan worden (inlichtingenplicht)'*.

Digitale archivering

Vandaag de dag is digitaal werken de norm binnen de lokale overheid. De hoeveelheid digitale informatie is de afgelopen decennia explosief gegroeid. Deze digitalisering stelt uitdagingen aan het informatiebeheer. Een snelle groei van digitale informatie en applicaties binnen de gemeente creëert een onoverzichtelijke situatie. In de eerste plaats moet er zicht zijn op de informatie en informatiestromen binnen de gemeente. Verder is digitale informatie, anders dan papieren informatie, kwetsbaar en vluchtig. Zonder passende maatregelen voor duurzame bewaring vergaat digitale informatie snel. En zonder goede metadatering is digitale informatie moeilijk terug te vinden.

Wet Open overheid

Op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) kan eenieder overheidsinformatie opvragen. Artikel 8 biedt een grondslag voor gemeenten om informatie eigener beweging actief openbaar te maken. De Wet hergebruik overheidsinformatie (Who) biedt een kader voor het delen van data. Veel overheden zijn hiermee al op de goede weg. Deze beweging wordt versterkt door de Wet open overheid (Woo), die per 1 mei 2022 in werking zal treden. Deze wet heeft tot doel om overheden en semioverheden transparanter te maken. De wet, bevat nieuwe verplichtingen voor bestuursorganen rond twee hoofdonderwerpen: het actief openbaar maken van documenten in elf informatiecategorieën én het op orde brengen van de informatiehuishouding. De bepaling uit de Archiefwet dat gemeenten documenten in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten bewaren, wordt herhaald in de Woo. Verder verplicht de Woo gemeenten om hun digitale overheidsinformatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden.

Deze wegwijzer

Deze Wegwijzer 'Grip op Informatie' (kort: Wegwijzer) biedt lokale overheden een overzicht van bestaande instrumenten die hen kunnen helpen open en transparant te zijn en hun

informatiehuishouding op orde te brengen. Als gemeente hoeft u niet alles wat wordt aangereikt ook in te zetten. Mogelijk heeft u sommige aspecten al gerealiseerd en past de ene oplossing beter bij uw situatie dan de andere. Daarnaast kunt u uw eigen fasering aanbrengen. Om de start zo eenvoudig mogelijk te maken, zijn de oplossingen in de Wegwijzer geprioriteerd via de MoSCoW-methode: must-should-could-won't (zie voor een uitgebreide toelichting hierna).

Voor wie is deze wegwijzer bestemd?

Deze Wegwijzer is geschreven voor CIO's, hoofden ICT of documentaire informatievoorziening, archivariissen, én voor managers, adviseurs en beleidsmedewerkers op gebied van informatie bij gemeenten. De Wegwijzer biedt u handreikingen om de huidige informatie-oplossingen van uw gemeente na te lopen, te verbeteren of te vervangen om zo grip te krijgen op uw informatie.

Grip op informatie

Om gemeenten te ondersteunen bij deze opgave loopt bij de VNG het project Grip op Informatie. Daarbinnen staan drie thema's centraal:

1. de informatiehuishouding op orde brengen	geheel van activiteiten dat zich richt op het op een gestructureerde wijze organiseren van informatie;
2. actief openbaar maken	bepaalde documenten ongevraagd actief publiceren, én;
3. informatie die bewaard moet worden duurzaam toegankelijk maken en houden	het gestroomlijnd vormgeven van documentcreatie tot en met het vernietigen of permanent bewaren ervan.

Deze Wegwijzer volgt inhoudelijk deze driedeling. De handreikingen, kaders en instrumenten zijn naar deze drie thema's in actielijnen ingedeeld. Ook besteden we aandacht aan manieren waarop u als gemeenten de samenwerking kunt aangaan en van elkaar kunt leren, zowel on- als offline.

Positionering en strategisch beleid

Bepaal uw positie, visie en strategie

Heeft u vragen of wilt u bepalen hoe de informatievoorziening en het informatiebeheer er in uw gemeente voorstaat? Dan kunt u door middel van een analyse uw informatiepositionering vaststellen. Daarmee krijgt u inzicht in:

- hoe u documenten actief openbaar kunt maken door het gebruik en hergebruik van documenten en data;
- hoe deze data wordt opgeslagen en geordend;
- hoe deze data duurzaam toegankelijk blijft.

Op basis van de uitgangspositie en ambities van uw gemeente op het gebied van informatiebeheer, bepaalt u de 'fit-gap' en vervolgens de weg ernaartoe. Op basis van die strategie kunt u aan de slag met het kiezen van nieuwe producten of systemen om er invulling aan te geven. Dit wordt besproken in de handreikingen aangedragen in dit hoofdstuk.

Afhankelijk van waar uw gemeente de nadruk op wil leggen, kiest u een leidraad die bij uw gemeente past. U hoeft niet alle handreikingen of modellen te gebruiken, sterker nog, liever niet. Hieronder staan instrumenten, die u op weg kunnen helpen te komen tot de juiste inzichten. De aangereikte instrumenten hebben wij voor u via het 'MosCow'- principe geprioriteerd.

Deze helpt u de prioriteitstelling van de software- en projectontwikkeling binnen uw organisatie vorm te geven. De naam en de prioritering is gebaseerd op de indeling van de eisen aan het resultaat. De indeling is als volgt:

M – must have: deze producten moeten in het eindresultaat terugkomen, want zonder deze producten is het resultaat niet haalbaar of voldoet u niet aan de gestelde wettelijke verplichtingen;

S – should have: deze producten zijn zeer gewenst, maar zonder de toepassing ervan is het eindresultaat wel bruikbaar;

C – could have: deze producten komen aan bod als er middelen, zoals tijd en geld, in overvloed beschikbaar zijn;

W – won't have: Dergelijke producten worden in deze Wegwijzer niet aan de orde gesteld, maar zijn kunnen interessant zijn voor een toekomstige toepassing.

De aangereikte instrumenten zijn dus beoordeeld op wat zij u als gemeente kunnen bieden. Dat oordeel ziet u terug in het gekozen MosCow-label.

Forum 'Kennisnetwerk Informatie en Archief (KIA)

<https://kia.pleio.nl/>

2022

Nationaal Archief

Could

Het forum Kennisnetwerk Archief en Informatie (KIA) is een kennisplatform waarop online wordt samengewerkt en kennis gedeeld. Het forum, onderdeel van Plein Overheid (Pleio), is gericht op archiefvakgenoten.

VNG Forum 'Grip op informatie'

<https://forum.vng.nl/>

2022

VNG

Could

Het platform heeft het doel om medewerkers van gemeenten in contact te brengen met elkaar van elkaar te laten leren rondom de thema's informatiehuishouding op orde, actieve openbaarmaking, en duurzame toegankelijkheid.

VNG Forum 'Selectielijst archiefbescheiden'

<https://vng.nl/artikelen/vng-forum>

2022

VNG

Could

Dit platform heeft als doel om medewerkers van gemeenten in contact te laten komen met elkaar en van elkaar te leren rondom het thema archiefbescheiden. U moet zich hiervoor wel aanmelden. Zie op deze pagina het thema Dienstverlening en informatiebeleid. De groep staat bij dit thema genoemd.

Forum (open) data

<https://www.linkedin.com/groups/13502383/>

2022

LinkedIn

Could

VNG Forum 'Toezicht Archiefwet'

<https://forum.vng.nl/>

2022

VNG

Could

Het forum voor en door gemeentearchivarissen, gemeentelijke archiefinspecteurs en informatiemanagers, die te maken hebben met het opstellen van het (twee)jaarlijkse verslag voor de gemeenteraad volgens het raamwerk voor horizontale verantwoording van de uitvoering van de Archiefwet volgens KPI's (archief KPI's).

Dit forum biedt u de kans om:

(1) praktische vragen te stellen aan experts van de VNG Adviescommissie archieven en de werkgroep archief KPI's

(2) knelpunten en wensen te melden en

(3) kennis en documenten met elkaar en de VNG te delen aangaande uitvoering van de Archiefwet.

U moet zich hiervoor wel aanmelden. Zie op deze pagina het thema Dienstverlening en informatiebeleid. De groep staat bij dit thema genoemd.

Forum 'BREED'

<http://www.breednetwerk.nl>

2022

Stichting BREED

Could

Het online platform BREED kwam in 2008 tot stand vanuit de behoefte om de samenwerking te bevorderen tussen Brabantse gemeenten op het gebied van informatie- en archiefbeheer.

Al spoedig wilden ook geïnteresseerden van buiten de regio zich aansluiten en is het platform gegroeid naar ruim 2.000 vakgenoten.

Deze website richt zich op professionals in het archief- en informatiewerkveld bij de (semi-overheid). Zij kunnen elkaar hier online ontmoeten en kennis en ervaring uitwisselen.

Wegwijzer in het informatiebeheer

<https://labyrinth.rienkjonker.nl/>

2022

R. Jonker

Could

Met deze online wegwijzer over informatiebeheer wordt de (junior) informatieprofessional meegenomen in de begrippen en grondslagen vanuit de wet, die onder de inrichting van het

informatiebeheer liggen. Bovendien draagt het artikelen en boeken aan, die gelezen kunnen worden om meer kennis te vergaren over het vakgebied.

Handreiking beheer Internetdomeinen Rijksoverheid

<https://www.informatiehuishouding.nl/Producten+%26+publicaties/publicaties/2021/07/01/handreiking-beheer-internetdomeinen-rijksoverheid>

7 2021

RDDI

Could

Voor een veilige en duurzame dienstverlening en informatievoorziening moeten organisaties binnen de Rijksoverheid hun domeinportfolio actueel en relevant houden. Deze handreiking:

- biedt deze organisaties een aanpak om hun domeinportfolio (verder) op orde te brengen. De aanpak beschrijft de belangrijkste aandachtsgebieden die een organisatie moet afstemmen; uitwerken, uitvoeren en/of regelen om de domeinportfolio inzichtelijk en effectief te maken.
- gaat in op de vraag hoe organisaties domeinnaambeheer structureel kunnen inbedden om de kennis en procedures om internetdomeinen te beheren te borgen in de organisatie;
- gaat in op de vraag hoe organisaties domeinnaambeheer structureel kunnen inbedden om de kennis en procedures om internetdomeinen te beheren te borgen in de organisatie.

Animatie Archiveren by design

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/nieuws/bekijk-animatie-archiveren-by-design>

7 2021

Nationaal Archief

Could

Om kort en bondig uit te leggen wat Archiveren by design inhoudt, heeft het Nationaal Archief een animatie ontwikkeld. In ongeveer 3 minuten maakt deze animatie duidelijk wat Archiveren by design is en hoe je het in de praktijk handen en voeten kunt geven.

Voor wie is de animatie bedoeld?

De animatie is vooral bedoeld voor informatieprofessionals die zich bezighouden met de aanschaf, bouw of aanpassing van systemen én bestuurders binnen overheden. Beiden hebben grote invloed op het informatiebeheer binnen hun organisatie of zijn er zelfs eindverantwoordelijk voor.

Trefwoorden voor de informatieprofessional

<https://kia.pleio.nl/blog/view/55817907/kia-presenteert-trefwoorden-voor-de-informatieprofessional>

3 2021

KIA en Publiek Denken

Could

De wereld van informatieprofessionals, ICT'ers en archivariissen is mede door de digitalisering één groot vakgebied geworden. Dat vraagt om een gemeenschappelijke taal. Dit naslagwerk kan daarbij

helpen. Trefwoorden voor de informatieprofessional is er daarom voor iedereen die zich met de informatiehuishouding van overheden en de archieffunctie bezighoudt.

Toekomstverkenning Archiefdiensten

[https://vng.nl/sites/default/files/2022-](https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/vng_grip_op_06_toekomstverkenning_archiefdiensten.idd_1.pdf)

[03/vng_grip_op_06_toekomstverkenning_archiefdiensten.idd_1.pdf](https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/vng_grip_op_06_toekomstverkenning_archiefdiensten.idd_1.pdf)

1 2021

VNG

Could

Deze verkenning beoogt een praktisch handvat te bieden voor directeuren en leidinggevenden van archiefinstellingen om met hun bestuurders in gesprek te gaan over de impact van de Wet open overheid (Woo) en de gelijktijdige modernisering van de Archiefwet (AW) op het werk van archieven.

Toekomstverkenning Archiefdiensten

[https://vng.nl/sites/default/files/2022-](https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/vng_grip_op_06_toekomstverkenning_archiefdiensten.idd_1.pdf)

[03/vng_grip_op_06_toekomstverkenning_archiefdiensten.idd_1.pdf](https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/vng_grip_op_06_toekomstverkenning_archiefdiensten.idd_1.pdf)

1 2021

VNG

Could

Deze verkenning beoogt een praktisch handvat te bieden voor directeuren en leidinggevenden van archiefinstellingen om met hun bestuurders in gesprek te gaan over de impact van de Wet open overheid (Woo) en de gelijktijdige modernisering van de Archiefwet (AW) op het werk van archieven.

Publicatie: Handleidingen voor zelf-archivering van individuele sociale media accounts

https://www.projectcest.be/wiki/Publicatie:Handleidingen_voor_zelfarchivering_van_individuele_sociale_media_accounts

2021

KADOC en meemoo met steun van de Vlaamse Overheid (Vlaamse uitgave) Could

Dit is de tweede deliverable (D2) van het project Best practices voor de archivering van sociale media in Vlaanderen en Brussel van KADOC en meemoo met steun van de Vlaamse Overheid. Het is het resultaat van WP1: voorbereiding van de captatie van individuele accounts waarin verschillende tools en API's getest werden voor de captatie van sociale media accounts.

Er zijn grosso modo twee manieren om zelf je eigen sociale media accounts te archiveren:

- gebruik van de archieffuncties van de sociale mediaplatformen zelf;
- gebruik van ArchiveWeb.page.

In deze deliverable reiken we handleidingen aan voor beide manieren.

Zie ook: https://kadoc.kuleuven.be/8_projecten/2020/2020_01_social_media

Wegwijzer Voorkeursformaten

www.wegwijzervoorkeursformaten.nl

2021

Regionale Historische Centra

Could

De Wegwijzer Voorkeursformaten biedt een overzicht van bestandsformaten die erfgoedinstellingen gebruiken en helpt organisaties bij het opzetten van beleid op voorkeursformaten via een interactief stappenplan.

Handreiking Duurzaam Toegankelijke Algoritmes

<https://algoritme.thomasmedia.nl/bijsluiter>

11 2020

Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP)

Could

Deze handreiking is onlangs opgeleverd om informatieprofessionals te helpen de informatiebeheer van hun organisatie 'by design' in te richten op het moment dat een algoritme wordt ontworpen. De toepassing van algoritmes biedt overheden nieuwe mogelijkheden om op een slimme manier analyses uit te voeren en beslissingen te nemen.

Informatieprofessionals die zich bezighouden met archivering/informatiebeheer by design, kunnen deze handreiking gebruiken als ze deelnemen aan een project waarin een algoritme wordt ontworpen en zelf antwoorden te formuleren op vragen, zoals:

- hoe vullen we als overheid onze verantwoordingsplicht in als we technieken gebruiken die we zelf niet kunnen doorgronden?
- wat betekent de inzet van zelflerende algoritmes voor de transparantie van de overheid?, of;
- welke ontwerpkeuzes moeten we maken om de archieffunctie in dit spectrum in te richten?

Marktverkenning eDepots

https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/vng_grip_op_03_martkverkenning_e-depots.pdf

10 2020

VNG

Could

Het doel van de marktverkenning is het in kaart brengen van beschikbare eDepot software applicaties (kort: eDepot(s)) die het mogelijk maken om digitale

informatie bij Nederlandse gemeenten langdurig te bewaren (en te ontsluiten!) waarbij vorm, inhoud, structuur, samenhang en gedrag gewaarborgd zijn. De marktverkenning kan u als gemeente op weg helpen om inzage te krijgen in welke functionaliteiten en inrichting mogelijk bij uw gemeente past om dit te waarborgen.

Handreiking Omgevingswet software

<https://vng.nl/publicaties/handreiking-verwerven-omgevingswet-software>

8 2020

VNG Leveranciersmanagement

Could

Elke gemeente moet dan zijn aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Om aan te kunnen sluiten op de Landelijke voorziening van het DSO (DSO-LV) en de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) moeten gemeenten software aanschaffen of aanpassen. Het gaat om systemen voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH), plansoftware en software voor toepasbare regels. Deze handreiking is een gids voor gemeenten om daarbij de juiste keuzes te kunnen maken. De handreiking begint met het waarom en gaat vervolgens in op het wat en het hoe.

NB: Oorspronkelijk stond 1 juli 2022 genoemd als ingansdatum van de Omgevingswet. Echter op 1 februari 2022 heeft Minister De Jonge (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) in een brief aan de Eerste en Tweede kamer aangegeven dat de Omgevingswet op een verantwoorde manier moet worden ingevoerd en om die reden niet vast wil houden aan de inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2022. Hij schrijft dat het belangrijk is dat de dienstverlening aan mensen en bedrijven niet in het geding komt en dat gebiedsontwikkeling niet belemmerd wordt. Daarom zal op korte termijn worden bezien of de invoeringsdatum 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 zal worden om de Omgevingswet inwerking te laten treden.

Ontwikkelmodel datagedreven gemeenten

https://www.aeno.nl/uploads/PDF/AO_fonds_Gemeenten_Ontwikkelmodel_Datagedreven_Gemeenten_digitaal_V2_DEF.pdf

4 2020

A&O fonds en VNG Realisatie

Could

Door datagedreven te werken, kunnen gemeenten efficiënter hun doel bereiken. Het model combineert kennis van de technische en organisatorische kant van gemeenten met kennis van datagedreven werken in het algemeen. Bovendien houdt het rekening met het doel van gemeenten: waarde realiseren voor hun inwoners. Het Ontwikkelmodel is daardoor een model waarin de specifieke kenmerken van gemeenten aan bod komen. Dat zijn bijvoorbeeld de brede scope van het werk, en het grote aantal afdelingen en (politieke) stakeholders. Het Ontwikkelmodel laat u als gemeente een aantal vragenlijsten invullen. Zo helpt het model om inzicht te krijgen in de huidige situatie, én geeft het handelingsperspectief voor verbeteringen.

Handreiking open data Versie 2.0

<https://docs.datacommunities.nl/data-overheid-nl-documentatie/data.overheid.nl-werking/handreiking-open-data>

1 2020

Kennis- en Exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP)

Could

'Openbaar tenzij' is de visie van het Kabinet-Rutte III als het aankomt op overheidsinformatie. De overheid gaat informatie steeds actiever openbaar maken. Open data past bij een overheid die haar

taken in transparantie uitvoert. Daarbij is het ook belangrijk om te onderzoeken wat de wensen zijn van een hergebruiker. Deze handreiking dient als hulpmiddel bij het open stellen van beschikbare data voor overheidsorganisaties. Met de nieuwe handreiking 2.0 willen de makers u zo kort, bondig en toegankelijk mogelijk door alle stappen heenleiden, die nodig zijn om te komen tot het openen van data.

High Value Datalist

<https://data.overheid.nl/community/maatschappij/high-value/gemeenten>

5 2019

Rijksoverheid, VNG Realisatie en Digitale Stedenagenda (DSA)

Could

Een 'high value' dataset is een dataset met hoge waarde voor de samenleving. Het gezamenlijk doel van de organisatoren is om vanuit de Nederlandse Overheid één gedragen lijst van gemeentelijke high value datasets vast te stellen. Het zoeken naar een dataset werkt net als in Google: geef in de zoekbox op de homepage een zoekterm op en de zoekresultaten worden getoond. Deze high value lijst heeft als doel om gemeenten ondersteuning te bieden bij het (starten met) openen van data.

Handreiking 'Bewaren van e-mail Rijksoverheid'

<https://www.informatiehuishouding.nl/onderwerpen/handreiking-e-mailarchivering>

10 2018

RDDI

Could

Het programma Rijk aan Informatie (RaI) heeft, in samenwerking met BZK/CIO Rijk en OCW, een nieuwe werkwijze ontwikkeld voor het bewaren van e-mail. Deze werkwijze maakt het mogelijk om wel te voldoen aan de vereisten van de Archiefwet, de WOB en de AVG op een manier die van individuele medewerkers minder vergt dan bestaande werkwijzen. Deze nieuwe werkwijze gaat uit van het zo min mogelijk belasten van de medewerker, gecombineerd met het slim en veilig terug kunnen vinden van informatie.

Deze handreiking is rijksbreed gereviewed. De werkwijze is tot stand gekomen na het opstellen van een whitepaper, het uitvoeren van pilots bij VWS en JenV, het uitvoeren van een Privacy Impact Analysis (PIA) en het uitvoeren van de volgende onderzoeken door het Nationaal Archief:

- Openbaarheid
- Duurzame toegankelijkheid
- Selectie van sleutelfunctionarissen
- Toepassing en Gebruiksgemak

De handreiking is bedoeld voor organisaties van de Rijksoverheid.

Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden

<https://vng.nl/publicaties/handreiking-periodieke-hotspot-monitor-decentrale-overheden>

2017

VNG

Could

'Hotspots' zijn gebeurtenissen waar het handelen van de overheid en de samenleving elkaar intens raken. Het gaat om gebeurtenissen die maatschappelijke beroering veroorzaken, van bijzondere betekenis zijn voor de inwoners en in de media veel aandacht hebben gekregen. Vanuit cultuur-historisch perspectief is het van belang om de archieven over hotspots veilig te stellen en te bewaren. Hoe dat aangepakt moet worden, staat in de Handreiking Periodieke hotspot-monitor decentrale overheden.

RODIN – Referentiekader. Opbouw Digitaal Informatiebeheer

https://www.provincialearchiefinspecties.nl/assets/Downloads/Rodin_02_def_website.pdf

https://archiefwiki.pleio.nl/wiki/RODIN_Referentiekader

2010

Landelijk Overleg van Provinciale Archiefinspecteurs (LOPAI), Werkverband Gemeentelijke Archiefinspectie (WGA), Het Expertise Centrum (HEC)

Could

Een handzame, begrijpelijke samenvatting van alle relevante wet- en regelgeving, normen en standaarden ten behoeve van het waarborgen van betrouwbaarheid, volledigheid, authenticiteit en duurzame toegankelijkheid van digitale overheidsinformatie.

Nederlandse Register van overheidsorganisaties, politici en overheidsfunctionarissen

<https://almanak.overheid.nl/>

Ministerie BZK in samenwerking met andere departementen, de Eerste en Tweede Kamer, gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Could

De informatie over gemeenten is afkomstig uit de Databank VNG Ledengegevens. Elke gemeente heeft een contactpersoon die de gemeentegegevens op ieder gewenst moment kan actualiseren. Deze lijst wordt dagelijks geactualiseerd.

Open data Voorbeeld 1 concrete toepassing

<https://waarismijnstemlokaal.nl/>

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, VNG Realisatie, Open State Foundation, Civity

Could

'Waarismijnstemlokaal.nl' stelt open data over stemlokalen beschikbaar in de vorm van een platform, waarmee de stemlokalen in de Nederlandse gemeenten gemakkelijk vindbaar zijn op de bijbehorende digitale kaart.

Open data Voorbeeld 2 concrete toepassing

<https://openspending.nl/>

Open State Foundation

Could

Open spending, waarin financiële data van lokale overheden wordt ontsloten als open data om nieuwe begrotingen en realisaties van lokale overheden te kunnen vergelijken.

Duto-scan

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/duto-scan#collapse-5073>

Nationaal Archief

Could

Een DUTO-scan is een requirements-analyse bij overheidsorganisaties. Het biedt inzicht in de mate van duurzame toegankelijkheid van informatie binnen een afgebakende scope - bijvoorbeeld een bepaald werkproces.

DUTO Eisen – Duurzame Toegankelijkheid Overheidsinformatie Versie 1.0

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/duto>

Nationaal Archief

Could

De DUTO-eisen zijn een programma van eisen voor duurzame toegankelijkheid van de informatie in de informatiesystemen van overheidsorganisaties. De eisen zijn generiek van aard en weerspiegelen de eisen die gebruikers stellen aan de toegankelijkheid van informatie.

DUTO Eisen zijn aanvullend op bestaande normen zoals wetgeving, standaarden en normenkaders over de toegankelijkheid van overheidsinformatie. De eisen zijn speciaal geschreven voor de doelgroep adviseurs, projectleiders en managers van werkprocessen (en de bijbehorende applicaties) vanuit een algemeen informatiemanagement-perspectief.

TopX Creator

<https://erfgoedkit.nl/tools/eeea393e-0f5e-47d7-8707-7bd7d66aa4a9>

<https://www.regionaalarchieftilburg.nl/home/blog-detail/algemeen/2019/09/26/aanlevering-e-depot-vereenvoudigd-door-topx-creator/>

Regionaal Archief Tilburg

Could

Deze softwaretool bestaat uit een verzameling applicaties die allemaal als open source software samenwerken. Alle functionaliteiten voor correcte overbrenging naar het e-depot zijn erin verwerkt. Doelgroep zijn gemeenten. Zij kunnen gratis van deze tool gebruik maken.

NB: eerst de handleiding doorlezen. Daarin wordt uitgelegd hoe de softwaretool gedownload kan worden.

Persistent Identifier Wijzer

www.pidwijzer.nl

Netwerk Digitaal Erfgoed

Could

Een Persistent Identifier (PID) is een unieke identificatiecode van een digitaal object die op een afgesproken plaats wordt geregistreerd.

Omdat er allerlei PID-systemen bestaan, helpt de PID-wijzer van het project Persistent Identifiers bij het leren en nadenken over belangrijke PID-onderwerpen. Het wijst de weg bij het opstarten van een PID-selectietraject én beschikt over een stappenplan om te komen tot een passend systeem en een passende implementatie.

Van Wob naar Woo: Een juridische handreiking voor gemeenten over de Wet open overheid

<https://vng.nl/nieuws/handreiking-van-wob-naar-woo-is-geactualiseerd>

12 2021

VNG

Must

Op 5 oktober 2021 heeft de Eerste Kamer het initiatiefvoorstel van de Tweede Kamer Wet open overheid (Woo) en de wijzigingen die in een novelle zijn voorgesteld, aanvaard. De Woo beoogt een meer transparante en actief openbaar makende overheid. Daarom kent deze wet de verplichting om uit eigen beweging bepaalde categorieën informatie openbaar te maken. Ook schrijft de wet maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken. Deze handreiking beschrijft waartoe de Woo verplicht en wat er wijzigt ten opzichte van de Wob. Ook staan er aanbevelingen in voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk en zijn er stroomschema's opgenomen. De wet treedt op 1 mei 2022 in werking.

Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie (MDTO)

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/nieuws/standaardisatieraad-nationaal-archief-stelt-mdto-vast>

7 2021

Nationaal Archief

Must

De Standaardisatieraad van het Nationaal Archief heeft Metagegevens voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie (MDTO) als norm voor decentrale overheden vastgesteld. Hiermee is het de opvolger van het Toepassingsprofiel Metagegevens Lokale Overheden (TMLO).

Handreiking AVG en Archiefwet voor informatiebeheer

<https://www.kvan.nl/nieuws/nieuw-handreiking-avg-en-archiefwet>

4 2021

KVAN

Must

Hoe gaat u om met de eisen uit de AVG om persoonsgegevens te beschermen en de eisen uit de Archiefwet om stukken te bewaren? De koepel van archivariissen KVAN/BRAIN stelde een handreiking op om informatiemanagers en -beheerders hierbij te ondersteunen. Doel is dat zij een goede gesprekspartner zijn voor privacyfunctionarissen en FG's. Volgens de handreiking spreken de Archiefwet en AGV elkaar niet tegen. Sterker nog: een goede uitvoering van de AVG kan niet zonder ook de Archiefwet uit te voeren en andersom.

Nieuwe Archiefwet

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/nieuwe-archiefwet-2021>

2021

Nationaal Archief

Must

De oude Archiefwet wordt gemoderniseerd zodat deze volledig is toegespitst op het digitale tijdperk. Rijksoverheid, gemeenten en andere overheidsinstanties hebben daardoor voortaan nog maar tien in plaats van twintig jaar de tijd om belangrijke informatie over te brengen naar een archief. Hierdoor blijft het archief actueel, blijft cultureel erfgoed beter bewaard, zijn overheden transparanter en krijgen bijvoorbeeld onderzoekers en journalisten eerder toegang tot voor hen belangrijke gegevens. De inwerkingtreding van de wet is vooralsnog voorzien in de zomer van 2022 of januari 2023.

KIDO Light; Continu verbeteren van informatiebeheer

<https://kia.pleio.nl/file/download/c32fabf9-9437-4ec1-a09d-83f34e0d3d04/1600765204vng%20realisatie%20kido%20light%20werkdocument%200.5.pdf>

9 2020

VNG

Must

De wegwijzer duurzaamheidsbeleid biedt u handreikingen om beleid op maat samen te stellen om collecties duurzaam toegankelijk te houden voor de toekomst. Indien aanpassingen worden gemaakt aan huidige werkwijzen en opslag, biedt de wegwijzer tevens handvatten om gebruik of hergebruik van data en de informatiehuishouding te optimaliseren. Keuzes die aan u worden voorgelegd begeleiden u in het kiezen van een route om te komen tot het opstellen van duurzaamheidsbeleid en concrete toepassing daarvan.

Horizontale verantwoording Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)

<https://vng.nl/brieven/handvatten-voor-de-uitvoering-van-de-archiefwet>

5 2020

VNG

Must

Over de uitvoering van de Archiefwet dient het college van B en W zich in de eerste plaats te verantwoorden aan de gemeenteraad. De provincies maken van de verantwoordingsinformatie voor de raad gebruik bij het uitoefenen van het interbestuurlijk toezicht. Om gemeenten bij de horizontale verantwoording van de zorg over en het beheer van archieven conform de Archiefwet te ondersteunen, heeft de VNG het voorliggende raamwerk van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) ontwikkeld. Dit op basis van de eisen die aan de gemeente gesteld worden door de archiefwetgeving. Door het beantwoorden van de bij de archief KPI's behorende vragen blijkt in hoeverre de gemeente aan de eisen van wet- en regelgeving voldoet.

Selectielijst archiefbescheiden Gemeenten en intergemeentelijke organen 2020

https://vng.nl/sites/default/files/2020-02/selectielijst_20200214.pdf

2 2020

VNG / Archiefcommissie

Must

Deze lijst geeft de bewaartermijnen aan van archiefbescheiden. De Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 is vastgesteld door de algemene rijksarchivaris namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en vormt de basis om data en documenten tijdig te vernietigen of langdurig te bewaren.

Handreiking Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden (KIDO)

<https://vng.nl/publicaties/handreiking-kwaliteitssysteem-informatiebeheer>

12 2016

VNG / IPO / UvW

Must

Deze handreiking beschrijft een kwaliteitssysteem met eisen voor het informatiebeheer van decentrale overheden. Het doel is om het informatiebeheer structureel te verbeteren, zodanig dat het informatiebeheer op termijn voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde kwaliteitseisen. De handreiking geeft aan wat op strategisch, tactisch en operationeel niveau geregeld moet zijn om het informatiebeheer te stroomlijnen. De eisen zijn gebaseerd op bestaande wetgeving en normenkaders waaronder de Archiefregeling en de daarop gebaseerde eisen en principes uit de NEN-ISO 15489, NEN 2082, ISO 14721, NEN-ISO 30301 en DUTO. Tenslotte legt de handreiking uit hoe een continue verbetercyclus werkt. Aan de hand van een zelfevaluatie kunnen overheden bepalen waar zij staan, welke verbeteracties nodig zijn en wie in de organisatie bij die verbeteracties betrokken moeten worden. De Handreiking is zodanig opgezet dat overheden met een klein onderdeel van hun informatiebeheer kunnen beginnen, maar ook in een keer hun hele informatiebeheer onder de werking van het kwaliteitssysteem kunnen brengen.

GEMMA - Gemeentelijke modelarchitectuur

[https://www.gemmaonline.nl/index.php/Gemeentelijke_Model_Architectuur_\(GEMMA\)](https://www.gemmaonline.nl/index.php/Gemeentelijke_Model_Architectuur_(GEMMA))

2016

VNG Realisatie

Must

GEMMA, de Gemeentelijke Modelarchitectuur, bevat standaarden voor het gemeentelijk domein. GEMMA kent diverse architectuurproducten waaraan het predicaat 'standaard' is toegekend: een afspraak tussen organisaties of afdelingen om in specifieke situaties gebruik te maken van een bepaald voorgedefinieerd formaat of protocol. Dergelijke architectuurproducten zijn op GEMMA Online gedocumenteerd als onderdeel van het desbetreffende architectuurgebied (zoals Bedrijfsarchitectuur of Informatie-architectuur). Zowel voor software-aanbieders als softwaregebruikers geeft GEMMA inzicht in relaties tussen elementen, attributen en/of architectuurtools.

Handreiking videotulen

<https://vng.nl/publicaties/vidеоverslaglegging-duurzaam-toegankelijk>

20216

VNG

Should

Alle niet-papieren verslaglegging van (raads)vergaderingen worden als 'videotulen' (ook wel: videoverslaglegging) beschouwd. De rapportage 'Videoverslaglegging duurzaam toegankelijk' geeft aanbevelingen die bedoeld zijn voor alle betrokkenen bij het proces van duurzaam toegankelijk maken en houden van videotulen en videoverslagen.

Grip op informatie: Animatie over de rol en taak van de archiefinstelling

<https://youtu.be/bBblYDj9CLw>

2 2022

VNG werkgroep 'rol/taak van de archiefinstelling' in 2021/2022 binnen het project 'Grip op informatie'
Should

De wereld verandert. Razendsnel. We werken digitaler. En krijgen te maken met nieuwe wetten. Ook de wereld van de archiefinstelling verandert. Deze animatie doet een oproep om het gesprek aan te gaan met het management van je archiefinstelling. Deze oproep is zowel voor gebruikers van archiefinstellingen, medewerkers van archiefinstellingen, medewerkers van overheidsorganisaties als bestuurders van archiefinstellingen. De animatie is vervaardigd door VNG werkgroep 'rol/taak van de archiefinstelling' in 2021/2022 binnen het project 'Grip op informatie'. Vragen over de animatie kunnen gestuurd worden aan gripopinformatie@vng.nl

Bewaren bij de Bron - 3 Praktijkverhalen

<https://vng.nl/publicaties/bewaren-bij-de-bron-3-praktijkverhalen>

2022

VNG Werkgroep Bewaren bij de bron

Should

Met de nieuwe Archiefwet komt naast overbrenging en opschorting ook een mogelijkheid tot ontheffing. Het Nationaal Archief heeft een toetsing voor ontheffing opgesteld. Met gemeenten is gekeken of deze ontheffing binnen een gemeente gebruikt kan worden.

Een werkgroep onderzocht met VNG Realisatie 3 dataverzamelingen die mogelijk binnen een gemeente in aanmerking komen voor 'Bewaren bij de Bron'. Is het aanvragen van een ontheffing mogelijk? En zo ja, hoe werkt het dan? Zo nee, wat kun je dan als gemeente doen als de data langere tijd binnen de gemeente blijft? Door de deelnemers is gekeken naar GEO data (Ruimtelijke plannen), Digital Twin en basis / kernregistraties

Kennisdossier Wet open overheid

<https://kia.pleio.nl/cms/view/3e519e46-904c-438a-a9bf-92f14f7dd869/wet-open-overheid-woo>

12 2021

Het Kennisnetwerk Informatie en Archief/VNG

Should

Op 5 oktober 2021 nam de Eerste Kamer het initiatiefvoorstel van de Tweede Kamer Wet open overheid (Woo) en de wijzigingen die in een novelle zijn voorgesteld, aanvaard. De wet treedt op 1 mei 2022 in werking. In deze kennisindex zijn naast de wetteksten en dergelijke ook praktische informatie, kennisproducten, opnames van webinars over de Woo en verwijzingen/links naar kennisplatforms, actuele bestanden etc. te vinden.

Flyer Archiveren van tekstberichten

<https://vng.nl/nieuws/archiveren-van-tekstberichten-hoe-en-wanneer-doe-ik-dat>

11 2021

VNG Realisatie

Should

In 2020 is de handreiking Archiveren van tekstberichten door de VNG gemaakt. Hiermee kunnen gemeenten aan de slag met het maken van beleid rondom tekstberichten en social media. Hierbij zien jullie de flyers. Deze zijn in samenwerking met RDDI gemaakt. Ze zijn WORD format te krijgen om zo deels teksten nog op gemeenteniveau te kunnen aanpassen. Niet alle teksten zijn aanpasbaar om de integriteit van de flyers niet teniet te doen. Je kunt een gemeentelogo toevoegen.

Flyer Grip op Vernietigen

<https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/grip-op-vernietigen-2021.pdf>

10 2021

VNG Realisatie

Should

In deze flyer wordt met behulp van illustraties inzichtelijk gemaakt hoe centraal vernietigd kan worden.

Handreiking e-mail archiveren

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/handreiking-e-mail-archiveren>

10 2021

Nationaal Archief

Should

Deze handreiking gaat in op de specifieke kenmerken en aandachtspunten die relevant zijn voor het archiveren van e-mail. Verder komt een aantal archiveringsmethodes aan bod met daarbij steeds de voor- en nadelen voor duurzame toegankelijkheid van informatie.

De handreiking gaat niet in op e-mails die zich buiten een e-mailserver bevinden, zoals gearchiveerde e-mails op harddisks.

Handreiking duurzame toegankelijkheid in de informatieketens van de Omgevingswet

https://iplo.nl/publish/pages/194091/handreiking-duto-omgevingswet-oktober-2021-versie-1-1_1.pdf

10 2021

VNG, IPO, Unie van Waterschappen

Should

Waar gaan we als decentrale overheden de instrumenten vinden om onze informatiehuishouding duurzaam in te richten in de informatieketens van de Omgevingswet? Welke afspraken moeten we maken over informatieobjecten die we produceren? Deze handreiking van de koepels van gemeenten (VNG), provincies (IPO) en waterschappen (UvW) geeft een antwoord op die vragen.

Naast de handreiking is er een factsheet gemaakt waarin de bedoeling en aandachtspunten kernachtig worden belicht van duurzame toegankelijkheid (DUTO) en de Omgevingswet (zie hieronder.)

Factsheet duurzame toegankelijkheid en de Omgevingswet

https://vng.nl/sites/default/files/2021-11/factsheet_duurzame_toegankelijkheid_en_de_omgevingswet.pdf

10 2021

VNG, IPO, Unie van Waterschappen

Should

In dit een factsheet gemaakt worden de bedoeling en aandachtspunten van duurzame toegankelijkheid (DUTO) en de Omgevingswet kernachtig belicht.

Common ground voorbeeld 1 concrete toepassingen: API Standaard voor Zaakgericht werken

<https://vng.nl/projecten/zaakgericht-werken-api>

9 2021

VNG Realisatie

Should

De API-standaarden voor zaakgericht werken zijn de opvolger van de Zaak- en Documentservices (ZDS) en helpen bij het (ont)koppelen van zaaksystemen en de registers waar documenten en overige informatie in zijn opgeslagen. De API-standaarden voor zaakgericht werken stellen gemeenten in staat om de informatievoorziening rondom zaakgericht werken in te richten volgens de informatiekundige visie Common Ground. Hiermee zetten ze een eerste stap in de richting van een modernisering van het ICT-landschap.

Gibit – Gemeentelijke Inkoop bij IT Toolbox (GIBIT)

<https://vng.nl/projecten/gibit>

7 2021

VNG

Should

GIBIT staat voor Gemeentelijke Inkoop bij IT Toolbox. Deze uniforme inkoopvoorwaarden helpen gemeenten bij het professionaliseren van de inkoop van ICT-diensten en –producten. De VNG raadt gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden aan om de GIBIT op te nemen in het inkoopbeleid.

Business case openbare overheidsinformatie en vervroegde overbrenging

https://vng.nl/sites/default/files/2022-05/VNG_Grip%20op_08%20Businesscase.pdf

1 2021

VNG

Should

Gemeenten maken voor de onderbouwing van hun keuzes in besluitvormingsprocessen meer en meer gebruik van business cases. Hiervoor wordt een diversiteit aan modellen gebruikt, die vaak wel dezelfde bouwstenen bevatten. Dit document beoogt input te leveren voor de eigen business case. Een aantal keuzemogelijkheden worden uitgelegd, voor- en nadelen worden gegeven en de bijbehorende randvoorwaarden. Samen met een rekenmodel waarin deze keuzemogelijkheden worden doorberekend op basis van kengetallen, stelt dit iedere gemeente in staat in een eigen format de business case uit te werken.

Vervroegde overbrenging en te nemen maatregelen. Rekenmodel.

https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fvng.nl%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2F2022-05%2F20220415_Rekenmodel_Vervroegd_overbrengen.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK

1 2021

VNG

Should

De makers hebben zichzelf uitgedaagd om te komen tot lijst met blijvend te bewaren zaaktypen, met per zaaktype de (vervroegde) overbrengingstermijn. Zij dagen u ook uit om met een aantal processen aan de slag te gaan en deze vervroegd over te brengen. Zie tevens de bijbehorende zaaktypenlijst.

Handreiking Elektronische handtekening

<https://vng.nl/nieuws/handreiking-elektronische-handtekening>

2021

VNG

Should

Vanuit gemeenten is aan de VNG gevraagd om duidelijkheid te creëren over het gebruik van de elektronische handtekening en aanbevelingen te doen, op basis van praktijkervaringen, over de aanpak en wijze van implementeren. Met deze handreiking helpen we u om keuzes te kunnen maken in het gebruik van de elektronische handtekening. Uitgangspunt daarbij is de Europese eIDAS-verordening voor digitale identificatie- en vertrouwensdiensten. Deze handreiking geeft gemeenten bruikbare gereedschappen om elektronische ondertekening in te voeren rekening houdend met wettelijke kaders.

Handreiking Informatiebeheerplan

https://vng.nl/sites/default/files/2022-03/vng_grip_op_04_handreiking_informatiebeheerplan.idd_.pdf

11 2020

VNG

Should

Deze handreiking draagt bij aan grip krijgen op informatie binnen een organisatie door het opstellen van een informatiebeheerplan. Een informatiebeheerplan geeft inzicht en overzicht in de informatiehuishouding en bevordert samenwerking binnen het informatiedomein en daarbuiten.

Open Wob

<https://github.com/VNG-Realisatie/ODS-Open-WOB>

11 2020

VNG Forum Wob/Standaardisatie

Should

Open Wob is een project en onderdeel van het Actieplan Open Overheid 2018-2020. Dit Actieplan bestaat uit diverse actiepunten die bijdragen aan een meer open overheid. Hoofdactiehouders zijn de provincie Noord-Holland, bijgestaan door Open State Foundation, diverse overheden en VNG Realisatie. De doelstelling van Open Wob is om overheden Wob-documenten conform een standaard actief openbaar te laten maken als open data. Hiermee vergroten overheden hun transparantie en de publieksvriendelijke toegang tot informatie. Er is namelijk meer informatie actief beschikbaar en die is beter doorzoekbaar. Mogelijk leidt het publiceren van Wob-documenten ook tot minder contacthandelingen tussen overheden en informatiezoekers. Wob-verzoeken zijn een van de elf informatiecategorieën in het wetsvoorstel Wet open overheid (Woo). Om die reden wordt, net als bij Open Raadsinformatie (ORI, zie p. 14), de mogelijkheid van een koppeling met Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) onderzocht.

Handreiking Archivering Tekstberichten (zoals sms- en WhatsApp-berichten)

https://vng.nl/sites/default/files/2020-09/vng_grip-op_02_handreiking-archivering-tekstberichten-v-240920.pdf

9 2020

VNG

Should

Berichtenservices lijken nauwelijks weg te denken uit de gemeentelijke werkpraktijk. Op sms- en WhatsApp-berichten over een bestuurlijke aangelegenheid is de Wob van toepassing, ongeacht of deze berichten op de zakelijke of privé telefoon van een bestuurder of ambtenaar staan. Dit betekent dat deze voortaan bij een Wob-verzoek moeten worden betrokken.

Om u te steunen bij de archivering van tekstberichten heeft de VNG Realisatie een handreiking opgesteld in samenwerking met de Adviescommissie Archieven. Deze handreiking voor medewerkers en projectleiders die betrokken zijn bij archivering biedt handelingsperspectief en schetst aanpakken.

Archiveren by Design

https://vng.nl/sites/default/files/2022-06/VNG_Grip-op_07_Archiveren-by-design.pdf

1 2021

VNG

Should

Dit document biedt u per hoofdstuk een relevante input over hoe u meer grip op uw organisatie krijgt en een beeld krijgt hoe het er bij uw organisatie voor staat op het gebied van archive en/of open by design. Laat het stuk vooral uw startpunt zijn om processen via de methodiek van archive en/of open by design te (gaan) ontwerpen.

Archivering audiovisuele Verslagen van de raad

<https://vng.nl/publicaties/archivering-audiovisuele-verslagen-van-de-raad>

2020

VNG, Adviescommissie Archieven

Should

Op 9 april 2020 is de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming (Stb. 2020, 113) van kracht geworden. Deze wet maakt het mogelijk om tijdens de coronacrisis de vergaderingen van uw gemeenteraad via digitale weg te laten verlopen in een vergaderapplicatie. Als u digitale vergaderingen onder deze wet mogelijk gaat maken, wat moet u dan geregeld hebben en waar moet u op letten als het gaat om de rechtmatigheidswaarborgen van de Archiefwet? Dat leest u in dit factsheet.

Model archiefverordening

<https://vng.nl/brieven/actualisering-model-archiefverordening-2017-en-aanhangende-modellen-ivm-de-aanpassingswet-wet-normalisering-rechtspositie-ambtenaren>

12 2019

VNG

Should

Deze nieuwe modellen voor archiefverordening zijn ontwikkeld om de juridische kwaliteit te verhogen en handreikingen te verstrekken over de wijze van implementatie naar aanleiding van gewijzigde wet- en regelgeving.

Stappenplan toegankelijke website

<https://www.digitoegankelijk.nl/onderwerpen/stappenplan-toegankelijkheid>

3 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)

Should

Overheidsinstanties in de EU mogen volgens de richtlijn bij het aanbieden van diensten via digitale kanalen geen belemmeringen opwerpen voor mensen met een audiovisuele beperking. Het Besluit digitale toegankelijkheid overheid voorziet in specifieke voorschriften met betrekking tot de toegankelijkheid van websites, mobiele applicaties en intra- en extranetten van overheidsinstanties. Deze website voorziet in een handzaam stappenplan om inzicht te krijgen in de stand van zaken bij de digitale kanalen van een bepaalde overheidsorganisatie en reikt concrete stappen aan om, indien nodig, die toegankelijkheid te verbeteren.

Checklist Toegankelijke Content & het Contentmodel voor webredacteurs

<https://dekrachtvancontent.nl/contentstrategie/in-5-stappen-naar-goede-en-effectieve-online-content-met-presenters-contentmodel/>

<https://dekrachtvancontent.nl/webredactie/checklist-toegankelijke-content/>

1 2019

Presenter

Should

Als webredacteur heb je de taak om alle inhoud van websites en webapps toegankelijk te plaatsen. Maar heb je overal aan gedacht? Deze checklist helpt je daarbij.

Beperkt waar het moet

<https://vng.nl/publicaties/beperkt-waar-het-moet>

2019

VNG

Should

In de handreiking 'Beperkt waar het moet' is aangegeven hoe rechtmatig een beperking aan de openbaarheid van archieven te stellen. Bij de overbrenging naar de archiefbewaarplaats kan of moet de gemeente beperkingen stellen aan de openbaarheid. Op grond van privacy, belangen van de staat en zijn bondgenoten of onevenredige bevoordeling of benadeling van personen en bedrijven. In de handreiking staat hoe dat rechtmatig te doen. Het gaat om besluiten van algemene strekking, die conform de vereisten van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) moeten worden genomen en gepubliceerd. De handreiking bevat stappenplannen, checklists en modellen voor het stellen, opheffen of verlengen van openbaarheidsbeperkingen.

Richtlijn archiveren overheidswebsites

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/Richtlijn-Archiveren-Overheidswebsites>

12 2018

Nationaal Archief

Should

De Richtlijn archiveren overheidswebsites is een norm voor het archiveren van openbare overheidswebsites. Het vertelt hoe je een website archiveert en waar je allemaal aan moet denken. De richtlijn beschrijft de eisen aan websitearchivering, het toepassingsgebied en de status ervan. Ook geeft het een toelichting op alle gebruikte begrippen en bevat het een voorbeeldstappenplan.

Handreiking vervanging Archiefbescheiden

https://www.nationaalarchief.nl/sites/default/files/field-file/handreiking_vervanging_archiefbescheiden_v2.0.pdf

12 2016

Archief 2020

Should

De handreiking vervanging archiefbescheiden geeft informatie over het vervangen van informatie op papier door digitale informatie.

Handreiking toekomstbestendige archiefinstellingen

https://vng.nl/sites/default/files/20161213_handreiking_toekomstbestendige_archiefinstellingen.pdf

12 2016

VNG / IPO / UvW

Should

De handreiking Toekomstbestendige archiefinstellingen is ontwikkeld in opdracht van het project Archiefinnovatie Decentrale Overheden en beschrijft de invloed van de digitalisering op de taken en positie van de decentrale archiefinstellingen. Zij schetst de urgentie en de opties om te komen tot een toekomstbestendige positionering van de archiefinstelling. De handreiking is bedoeld voor iedereen die betrokken is bij de aanpak: bestuurders, secretarissen, directeuren archiefinstellingen, informatiemanagers en beleidsambtenaren cultuur.

Aanbestedingsbestekken e-depotvoorzieningen

<https://vng.nl/publicaties/aanbestedingsbestekken-e-depotvoorzieningen>

2016

VNG

Should

Overheden zijn volgens de Archiefwet 1995 verplicht informatie in goede, geordende en toegankelijke staat te houden en te bewaren informatie na maximaal twintig jaar over te brengen naar een archiefbewaarplaats. Digitale informatie is, anders dan papieren informatie, naar zijn aard vluchtig en dient daarom in een gecontroleerde omgeving bewaard te worden om deze in de tijd raadpleegbaar te houden. Een e-depot is een elektronische archiefvoorziening waarin informatie duurzaam bewaard en toegankelijk gehouden kan worden.

Dit onderzoek vormt een aanvulling op het eind 2014 opgeleverde rapport Functionaliteit e-depot decentrale overheden. In dit rapport is een set van functionele eisen beschreven die gesteld moeten worden aan e-depots, om deze te laten voldoen aan de wensen en behoeften van decentrale overheden. Het rapport beschrijft varianten op het e-depot. Een e-depotvoorziening kan namelijk in verschillende fasen van de levensloop van informatie ingezet worden.

In het verlengde van dit onderzoek is onlangs een marktverkenning eDepots plaatsgevonden om de huidige (on)mogelijkheden van eDepots software applicaties in kaart te brengen (zie 'Marktverkenning eDepots' op pagina 22).

Handreiking Strategisch Informatieoverleg decentrale overheden (SIO)

<https://vng.nl/publicaties/handreiking-strategisch-informatieoverleg-sio>

2015

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IpO)

Unie van Waterschappen (UvW)

Should

Door de introductie van een Strategisch Informatieoverleg (SIO) heeft de wetgever in een structureel overleg willen voorzien, waarbij alle benodigde deskundigheid op het gebied van informatiehuishouding betrokken is.

De initiatiefnemers van deze handreiking zagen de meerwaarde om dergelijke strategische informatieoverleggen ook te bieden aan het management van een gemeente, gemeenschappelijk orgaan, provincie of waterschap, dat belast is met het strategisch informatiebeleid.

De beschreven uitgewerkte varianten voor een SIO voor decentrale overheden zijn bedoeld als vertrekpunt om een SIO in te richten. Zij adviseren deze in te richten, aansluitend bij de eigen situatie.

Wegwijzer Duurzaamheidsbeleid

www.wegwijzerduurzaamheidsbeleid.nl

Netwerk Digitaal Erfgoed

Should

De wegwijzer duurzaamheidsbeleid biedt u handreikingen om beleid op maat samen te stellen om collecties duurzaam toegankelijk te houden voor de toekomst. Indien aanpassingen worden gemaakt aan huidige werkwijzen en opslag, biedt de wegwijzer tevens handvatten om gebruik of hergebruik van data en de informatiehuishouding te optimaliseren. Keuzes die aan u worden voorgelegd begeleiden u in het kiezen van een route om te komen tot het opstellen van duurzaamheidsbeleid en concrete toepassing daarvan.

GEMMA Voorbeeld 1 concrete toepassingen: Zaaktypecatalogus 2.0

https://www.gemmaonline.nl/index.php/GEMMA_ZTC_2.0_-_Informatiemodel

VNG Realisatie

Should

Het GEMMA gegevenslandschap is binnen de gemeentelijke sector de dynamische standaard in informatiebeleid, informatietechnologie en dienstverlening. Het initiatief Common Ground (zie p. 12) wil de gemeentelijke informatievoorziening hervormen door data te scheiden van applicaties en door gebruik en opslag van data bij de bron. ImZTC 2.2 is gebruikt om versie 1.2 van de Catalogi API, onderdeel van de API Standaarden voor Zaakgericht werken, te maken.

GEMMA Voorbeeld 2 concrete toepassingen: StUF Standaarden 3.01

https://www.gemmaonline.nl/index.php/StUF_Berichtenstandaard

VNG Realisatie

Should

De afgelopen jaren is de uitwisseling van gegevens tussen overheden steeds belangrijker geworden, de verwachting is dat de behoefte aan de uitwisseling enkel zal toenemen. StUF is een universele berichtenstandaard voor het elektronisch uitwisselen van gegevens tussen applicaties in het gemeentelijke veld. Het StUF Testplatform is een onafhankelijk testinstrument voor het testen van koppelingen, werkend conform de afspraken over de basisprincipes voor het uitwisselen van gegevens tussen toepassingen in het gemeentelijke veld.

Gemma Softwarecatalogus

<https://www.softwarecatalogus.nl/>

<https://www.vngrealisatie.nl/producten/gemma-softwarecatalogus>

VNG Realisatie

Should

Gemeenten kunnen de GEMMA Softwarecatalogus gebruiken bij ICT-vervangings- of investeringsvraagstukken. Daarnaast kunnen gemeenten kennis en informatie uitwisselen en de gebruikte software vergelijken met andere gemeenten.

Common Ground

<https://commonground.nl/>

<https://commonground.nl/file/download/54476935/Common%20Ground%20Infographic.pdf>

VNG Realisatie

Should

Common Ground gaat over de hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening, door op een andere manier om te gaan met gegevens. Zo wordt data losgekoppeld van werkprocessen en applicaties. En wordt data bij de bron bevraagd, in plaats van veelvuldig te kopiëren en op te slaan.

Open Raadsinformatie (ORI): Voorbeeld concrete toepassing

<https://Raadstalk.nl>

Should

Via Raadstalk kunt u zoeken naar documenten over een specifiek thema of onderwerp die in een gemeenteraad zijn besproken. U krijgt dan een overzicht per gemeente. Vervolgens kunt u die documenten bekijken of downloaden.

Scoremodel Digitale duurzaamheid DEN

www.scoremodel.org

Netwerk Digitaal Erfgoed

Should

Bepaal waar uw organisatie staat op het gebied van digitale huishouding door middel van het Scoremodel digitale duurzaamheid DEN. Het scoremodel is bestemd voor organisaties die een 'digitale collectie' beheren en die voor lange tijd willen bewaren. Het is een zelfevaluatiETOOL die gebruikt kan worden door bijvoorbeeld archiefinstellingen.

Handreiking voorkeursformaten Versie 1.0

<https://www.nationaalarchief.nl/archiveren/kennisbank/handreiking-voorkeursformaten-nationaal-archief>

Nationaal Archief

Should

Het document geeft zorgdragers handvatten waarmee zij al bij de inrichting van (zaak)systemen, waarin digitaal archief gevormd wordt, rekening kunnen houden met de voorkeursformaten van het e-Depot van het Nationaal Archief. Het betreft de volgende informatiesoorten die onderdeel gaan uitmaken van het overgebrachte archief dat voor onbepaalde tijd moet worden bewaard:

1. Audio (geluid)
2. Database
3. Document (tekstgebaseerde documenten)
4. E-mail (berichten)
5. Image (rasterplaatjes)
6. Presentation
7. Spreadsheet
8. Vector image (schaalbare plaatjes)
9. Video (bewegend beeld)

Zorgdragers kunnen dan in een vroeg stadium keuzes maken in het duurzaam toegankelijk houden van overheidsinformatie.

Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who)

https://vng.nl/sites/default/files/publicaties/2018/20180801-def_handreiking_who_vng.pdf

8 2018

VNG

Must

De Who regelt de verplichting om openbare overheidsinformatie voor hergebruik beschikbaar te stellen, indien daar om wordt verzocht. Gelet op de huidige tijdsgeest, is dat een positieve ontwikkeling. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de 'Handleiding Wet hergebruik van overheidsinformatie' gepubliceerd over de werking van de Who en over hoe met ingediende verzoeken kan worden omgegaan.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) krijgt regelmatig signalen van gemeenten dat er behoefte is aan meer informatie over bepaalde thema's uit de Who. De VNG zet daarom in deze handreiking de belangrijkste onderwerpen nog een keer op een rij.

Podcast Grip op Informatie: VNGR praat je bij: van Wob naar Woo, waar staan we nu?

<https://rss.com/podcasts/vngrealisatie/518416/>

6 2022

VNG

Could

Op 1 mei 2022 trad de Woo (gedeeltelijk) in werking als vervanging van de Wob. In deze eerste podcast gaat Desiree Goeneveld Bloemhof in gesprek met Eunice Vink (beiden van Team Grip op Informatie/VNGR) over wat de Woo in de praktijk betekent. Waar moet je al aan voldoen en wat heeft de VNG Realisatie beschikbaar aan hulp?